

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Aradon kiadott és eladó: ...
 Kéremények: ...
 Hirdetések: ...
 ...

Szerkesztőség:
 Az arad-onnádi egyesült vasutak p...
 ...
Kiadóhivatal:
 Az arad-onnádi egyesült vasutak p...
 ...

Mihály metropolita és Román Miron*)

Arad, július 31.

Ki az a hatalmas Mihály metropolita? Egy ember kiül többet beszélnek nálunk, mint kellene; egy szerb főpap, kinek a magyarok nagyobb jelentőséget és tekintélyt tulajdonítanak, — mint magok a szerbek.

Mióta Szerbiába visszakérült, többet foglalkoznak vele lapjaink, mint Szerbia összes politikájával, királyával, regenseivel, miniszterével együtt. A legutóbbi napok alatt annyira nőtt tekintélye, hogy szinte megdöbbentünk, azt olvasva lapjainkban, hogy a nagynevű főpap, ki Szerbiába visszatért után ott a legelső ember, arra vetemedett, hogy mir hazánk belügyeibe is avatkozik, nemzetközi sérelmet ejt hazánk ellen, ha ősi jogot gyakorol nálunk, Magyarország Törökországgal akarta tenni, veszedelmes aknamunkákat folytat ellennünk stb. stb. — s mindezeket akkor teszi, midőn egy kollegiális levelet ír Román Miron gör. kel. román metropolitának, értesítve őt arról, hogy Szerbiába visszatért s metropolitai állását elfoglalta.

Midőn ezeket és ilyeneket olvastunk tegnapelőtt a „Budapesti Hirnapló” vezércikkében, arra a meggyőződésre jutottunk, hogy okos ember is egész komolyan igen nagy badarságokat összeesküszhet akkor, midőn a dolgot alapjában nem érti s mégis akar vele komolyan foglalkozni s czejaira felhasználni.

Ha a vezércikkésző ur tudja a gör. kel. egyház szervezetét s körében érvényben levő törvényzet és divó szokásokat, bizonyára meg nem írja azt a véstjelző fulmináns vezércikket Mihály metropolita leveléről, nem teszi magát nevétségessé azal, hogy Mihály-érseknek bűnül rójjon fel oly dolgot, a mit megtesz, nem csak Mihály a panszláv-érsemtől szerb metropolita, hanem minden gör. kel. főpap, mely állam kötelekébe tartoznak is.

A gör. kel. egyház szervezése epis kopális jellegű. Az egyetemes gör. kel. egyháznak nincs autokratikus fej — pápája — mint van a kath. egyháznak, hanem minden egyes pautikális egyházfő: autocephal, az az teljesen független állásában és hatáskörében; de hogy mégis egységének legalább eszméje, valamint érdekközössége kimutatva legyen, szokásban van a legrégibb időktől kezdve, hogy a partikuláris egyházak fejei, ha egyebet nem, legalább azt közöljék a többi pautikális egyházak főpaptársaival, hogy állásukat elfoglalták s az egyházvezetést kezükbe vették.

Ezt parancsolja neki a XVIII-százados szokás, mely törvénynyé vált, továbbá a vallás- és érdekközösség, valamint az egyházi ügyviszonszerzőség szempontja, főleg pedig: az illem és vallási és testvéri szeretet.

E Krisztus óta divó szokás alapján a gör. kel. egyházfők, akárhányn különféle államkötelekébe tartoznak is — hivatalukba való lépést mindig közölni szokták főpaptársikkal.

Igy, ha Komsantinopolyban a gör. kel. egyház vezetésében személy-változás történik, tehát na új patriárcha foglalja el állását — állásba lépését mindig közölni szokta valamennyi főpaptársaival, — első sorban ugyan is a jeruzsálemi, azután — mivel Oroszországban nincs patriárcha — az orosz gör. kel. zsinattal, s végül az egyes partikuláris egyházak metropolitáival, nevezetesen: a romániai, szerb, bukovinai stb. metropolitákkal, bulgáriai exárhussal és a karlócai patriárchával.

A karlócai patriárcha és a román metropolita hazánkban akár ányiszor kapnak ily kollegiális leveleket, melyekben valamelyik európai, ázsiai vagy afrikai patriárcha vagy metropolita értesíti, hogy állását elfoglalta s a legtöbb esetben csak arra kéri, hogy fő-

paptársai azt tudomásul véve — értesít és szent és divós ténykedése érdekében az Istenhez fohászkodjanak — de azért soha eddig nem jutott eszünkbe lármát csapni, hogy az a konstantinápolyi, jeruzsálemi, alexandriai és antiochdai patriárchák »hazánk belügyeibe avatkoznak, ellenünk nemzetközi sérelmeket ejtenek« és pl. Alexandriából hazai szerbünk és románaink felett „joghatóságot gyakorolnak.”

Mihály szerb metropolita szintén ily kollegiális levelet intézett nemcsak Román Miron, gör. kel. román metropolitához, hanem bizonyára a karlócai patriárcha-helyetteshez és valamennyi európai, ázsiai és afrikai gör. kel. főpaptársaihoz. Hogy a jeruzsálemi vagy antiochdai patriárchához színtoly levelet intézett, abból bizony nagy ostobaság lenne következtetni, hogy Mihály Afrika, Palestina és Kis-Ázsia belügyeibe akar avatkozni, vagy panszlavi stikus propagandát csinálni, — mert végre is akármily nagy tekintélyt tulajdonítunk mi Mihály szerb metropolitának, akkora tekintélye még sem lesz, hogy ő, mint szerb metropolita, az ő világ három nagy részét alapjából kiforgassa.

Mihály szerb metropolita levelében tehát nem látunk mi semmi különöset. Egyszerű kollegiális levél az, melyben a politika, a politikai színezet nem köleszönő a levélnek, az körülmény, hogy Mihály némi megkifejt, hogy egyház szabályok ellenére kényserietiek otthagyni érseki székét — azt pedig tudjuk, hogy mily politikai körülmények között történt az.

Román Miron válasza a metropolita levelére határozottan hazafias szellemű. Politikai célzata a levélnek, jobban mondva egyénies figyelmeztetése a monarchiánkhoz való barátság táplálására — jó benyomást tehet hazaszerte.

S.

Az 1890. évi államkötségvetés. Az egyes szakminisztériumok költségvetése már majdnem valamennyi minisztériumban végleg megállapított és a pénzügyminisztériumnak átadott. A pénzügyminisztérium kebelében az egész előirányzat-összeállításán dolgoznak, úgy hogy a minisztertanács Tisza miniszterének visszaérkezése után, augusztus közepén, a jövő évi költségvetést megállapíthatja.

A honvédség új csapatai. A költségvetésben a honvédség csapatok száporítására előirányzott tulajdonképpen az egész évre nem volt igénybe vehető, mivel az új csapatok csak a költségvetési törvény szentesítése után, tehát az év második felére állíthatók fel. A tiszti kinevezések és előléptések, melyeket ezen újjászervezés igényel, jövő a hó folyamán történnék meg.

Felmentett nemzetiségi igazgató.

Arad, július 31.

I.

Alig tudnánk számot adni arról az érzésről, melylyel a mai sajtótárgyalásról a közönség távozott.

Ha azt mondandók, hogy megdöbbent a felett, hogy egy telivér nemzetiségi igazgatót felmentettek, talán felületesebben jellemeznék a hatást.

Ha pedig hozzá tesszük, hogy a tárgyalást végig hallgató közönség sorában — egy pár ismert tulzó román embert kivéve, — egyetlen egy ember sem volt a ki meg ne győződött volna arról, hogy a vádlott temesvári román hirlapíró csak úgy an igazgatót a magyarországi és a románság között annyira kívánatos testvériség ellen, akkor talán némi fogalmat adnánk az aradi esküdtzék ítéletének értékéről.

Es ha végül komolyan megjegyeznék, hogy — minden szeménus nélkül szólva; — az efajta ítéletek előbb-utóbb végtelenségig aláássák a magyar állameszme tekintélyét és a magyarság által doró voltának fogalmát, akkor talán némileg annak a felfogásnak is kifejezést adnánk, a mely olykor erős hang-

kat hallat a s esküdtzék intézménynek gyökeres reformjéről, vagy eltörléséről.

Nemzetiségi ügyekben túlzástól nagyon tartózkodunk mind nha. A szeménus ellen — jelentkezzék az bármint tetszők formában, — mindig küzdöttünk és küzdünk, de a toleranciánkat azt a fokát, mely vagy fogalomzavaró, vagy pedig a nemzetiségi önérzet erőtlenségének hiányából kiindulva, egyenesen vérszemre kaptatja a nemzetiségi tulzókat s mintegy biztatólag újabb igazításra csábítja a kevésbé m részeket is, ezt a határozott jelleg nélküli irányt elítéljük, mint olyan kétélű fegyvert mely a helyett hogy a modern magyar állameszme ellen vétők nyomorultjait kénytelenül büntelné, magát az államot hozza olyan helyzetbe, melyben a magyarság veszíteni kezd egy eddigi mentősvárára: az állam iránti bizodalmat.

Ez a vélekedés frappsansul nyilvánult a tárgyalás folyamata alatt a közönség ideges, izgatott hangulatában, mely a végén elkeseredetnek mondható zajban kulminált s az ítéletet mintegy visszantastva „abcsug”-olta a vádlott felmentésért szemérmetlenül »Szetreáskák« elenyésző kicsinyesű frakczióját.

Ha már egyébert nem, de már ezért a bántó jelenetért is gondolkozba eshetnek azok a kik ezt előidézték, eltekintve attól, hogy a tárgyalás folyamán volt alkalmuk látni, hogy a legutóbbi, szatmári nemzetiségi per óta annyira szehdültek és javultak a román exaltádok, hogy a mai vádlott is, — bár jótud, — nem akart magyarul beszélni.

A tárgyalás lefolyásáról, rendes tudósítónk a következőket írja:

II.

Az esküdtzék kisorsolása.

Pontba4 délelőtt 9 órakor kezdetét vette a sajtótárgyalás az esküdtzék kisorsolásával.

A kisorsoláshoz csak a védőügyvéd, Brediceanu Koriolan élt visszavetési jogával. Ő visszavetette Lambert János dr. Steinitzer Jakabot, Szontagh Gézát, Varga Jóséft, Mésztróvits Jánost, Wallfisch Armin, Magyar Ferencet és Kerner Pétert.

Az esküdtzék e szerint a következőképp alakított meg: Simay István, Rava és Imre ifj. Honig Frigyes, Mátyás Mihály, Antonesszku Dóme, Mihálik József, Hoffmann Viktor, Gyulai István, Tenger Pál, Duschák Ferenc, Kiss István, Illman Ottó, rendes — Steinitzer Mór dr. és Köpf Kálmán pótló. A törvénnyel alkalmozó bíróság elnöke: Otrubay Karoly kir. törvényszéki elnök, bírák: Fabián Lajos dr. és Zuber Gyula, jegyző: Sölyom Andor.

A vádhatóságot Párecz György kir. ügyész képviseli. A vádlott Barciannu Janos, temesvári lakos, hirlapíró, ki személyesen jelen van. Kis, közpöcs ember, kövér, mondhatni nagy lejjel, szuró kék szemekkel, torzborz bujuszsal. Magyarországi születésű, de azért mindig románul felel a kérdésekre. Tolmács Pöpu György dr.

Barciannu Brediceanu Koriolan lugosi ügyvéd, a hírhedt agitátor védelmező.

A vádlóval.

Az esküdtzék letételek után elők megnyitja a tárgyalást.

Vádlott megkérdéstetvén, előadja, hogy neve Barciannu Janos, százeszelet születésű, 38 éves, hirlapíró, nőtlén. Az inkriminált cikkkel ő a szerzője. Klasszikus volt, hogy az elnök magyarul intézte hozzá a kérdéseket, melyekre a vádlott románul felelt következetesen.

Erre felolvasatott a Párecz György aradi kir. ügyész által beterveztett vádlóval.

A „Nascera Domnului” című inkriminált cikk a „Luminatoriu” című lapban jelent meg, mely az agitátorok egyenes organuma. Itt látott napvilágot a más cikkek is, az „Annu” és pedig az elő 1888. január 5-én, a második január 12-én.

Es első cikket Barciannu „Budapesti Tagblatt”-ban megjelent cikkéből alakította a Pöponyi Albert gróf toliból megjelent cikkét, mely a francia viszonyokkal kapcsolatosan magyar kormányt korruptióról szól s mely után vedence az inkriminált cikket összeállította.

gosta ki; lefordítva azt s beazurva egy rákás sértő kifejezést a magyarok ellen.

Az inkriminált passzusok a következők: A népek nyögnek a közterhek alatt; fájdalom könyekkel tekintünk éhes és reszkető marháikra; mások szorú szívvel válnak el ősi tihelyüktől és világnak mennek, hogy más országokban és idegen kormányok alatt jobb létet találjanak; mások a tömlőcsben nyögnek, mert nem volt merészség az állami közegek részéről jogtalanul megtagadott életüket, vagy gyonyukat megvédelmezni.

Azon béke, a melynek mi ma örvendünk, nem az augsyi égi vagy keresztény béke, de egy pogány béke. Ez egy zsarnoki kegyetlenkedés, a mely bajonettel rá kényszerít a szegény szenvedő népekre; ez egy oly béke, amely az élte és léte jogosultságát hasonlólag követeli azt, hogy nyomja el akaratait és érzelmeit, hogy mardossa meg a jéket és szívét, mondjon le feltevéseiről jogairól is, hogy vesse magát a nagyok vagyainak és törvénytelenségeinek, hogy szeméivel láthassa mások tolvajlását, tévelygését és visszaéléseit, de — hallgasson a hallgatással és turje mind ezeket, sőt tisztelje is a visszaéléseket, haljon meg előlük, hozza nekik a jándékokat, aranyat, mithat és tömjént és — vért.

Es legyen vagyunk a jóakarókkal? Sokkal rosszabul mint a hogyan a békével vagyunk. Ugy hisszük, hogy a jókarakat teljesjéggel kivesszék a hatalomnál levőknek székhelyeiből. A midőn mi a műveltségnek, tudományok, nemzeti nyelvnek és nemzeti jogoknak lehetőségért és eszközéért eszedünk — csak parancsolják a magyar. A midőn mi megmondjuk a igazat, — tömlőcsbe kerülünk; a midőn formesebi jogokat reklamálunk, a midőn az írott él és érvényben levő törvényt fenntartjuk, a midőn valódi joggyenlőséget ószinte testvériséget követelünk, hogy mi is székeszedhesünk magukat ebben az országban és hogy segédelmre lehessenek — akkor azurak és közegiek minket nyilvánosan inzultálnak, kipirongatnak, más országokba küldenek, rossz hazafiaknak ismernek, igaztónak, más országok felé gravitálóknak és mind ezek minden restelők, minden félelem nélkül történnék. Nincsen egyetlen eset sem az országban, hogy a mi kormányunk, a mely végrehajtó hatalommal elvezei tőlünk a záradékat, kérdőre vonta volna az ilyen szemtelen rágalmasokat. Bank névze nincs jökrak.

Nem hiányzanak az inkriminált cikkekben később sem a nemzet elleni igazgatások.

A kir. ügyész mind-ben nyílt igaztást talal a magyar állam ellen. Minden sora odarányul a cikkre, hogy a magyar elenlenség a románok, őt elnyomja, jogaitól megfosztja. Barciannu beismeri, hogy ha egészben véve nem is írta egészen a két cikket, de az inkriminált kifejezéseket ő szurta be azokba. Kéri az esküdtzék, hogy mondják ki a vádlottat vétkenek, s a sajtóbiróság ítélje el a kótmányelleni vétség miatt: a a btk. 172. §-nak második bekezdése szerint meghatározott büntetésben.

A vádlott nyilatkozata.

Előnk kérését intás a vádlotthoz, kíván-e előre nyilatkozni, mire ő románul elmondja, hogy neki nem volt szándékában a magyar nemzet ellen igazni, csak arra figyelemzett, hogy a románok nincsenek megelégedve a jelenlegi kormányrendszerrel s nagy köztűtök az olgá elenlenség. Eszerint őt sem fajgyűlölet, sem igazni akaras nem vezette a cikkék megírására.

Vádlott nyilatkozatát Pöpu György dr. fordította le magyarra, azután felolvasatott a két inkriminált cikk, melyek a „Luminatoriu”-ban láttak napvilágot. „Nascera Domnului” (Az Ur születése) és „Annu” (Az új év) cikkek alatt. Az esküdtzék nem kértek az eredetiből s így a belügyminisztérium megfogására Söpu Sylvius által lefordított hiteles fordítások olvastattak fel. Mindkét cikk tele van olyan kifejezésekkel, melyek vele engedelk következtetni, hogy a magyar nemzet nyílt elenlensége a románok, elvit rá oktroálja, valóságos zsarnok a „nemes és nagy román fajnak”. Vitatja hogy a román népek követelnie kell jogvit a nem szabad tovább begyelmet koldulnia a magyaroktól.

Erre kezdetét vette a bizonyítást eljárás.

A plágiumok.

Brediceanu Korián kéri a törvényeséket, hogy olvassák fel a „Budapesti Tagblatt”-nak egy általa megjelölt számában Pöponyi Albert gróf toliból megjelent cikkét, mely a francia viszonyokkal kapcsolatosan magyar kormányt korruptióról szól s mely után vedence az inkriminált cikket összeállította.

Párecz kir. ügyész nem ellenzi a hivatolt cikkek felolvasását. Bizonyító iratot a maga részéről nem terjeszt be.

A törvényesék a közlemény felolvasását elrendelték. Kitéstzettek ekkor hogy a perbe fogott román „hirlapíró” őt fel tudta használni a Pöponyi Albert gróf frázisait. A mit Apponyi írt a kormányról, azt ő átforgatta a románok és magyarok közti viszonyra, a cikkét megpákelette fajtalmos, ő szándó, igaztó kifejezésekkel, melyekből a legmelyebb gyűlölet rí ki a magyar nemzet ellen. Ugyanigy tett Horváth Gyula egy cikkével is.

Párecz kir. ügyész megjegyzi, hogy a vádlott a vizsgálat nyomán azt állította, hogy az ő cikkeit nem huen fordították le magyarra. Kivánja-e tehát, hogy azokat a „Luminatoriu”-ból eredetiben felolvassák?

Vádlott: (Románul) Nem. Erre előnk a bizonyítási eljárat befejezettek jelent ki. Következik a vád- és védbeszéd.

A védbeszéd.

Erre Párecz György kir. ügyész tartotta meg nagyérdemű védbeszédét, melyet bő kivonatban a következőkben ismergetünk:

Ha olyan valki, a ki a magyarországi viszonyokról nines tisztán előlvasa a „Luminatoriu”-nak ezen két inkriminált cikkét: arra a meggyőződésre jut, hogy az Magyarországon egy jogából kifosztott, letiport nép, a mely páriakén: tengeri életet s ez a román nép. Meggyőződik, hogy a magyarországi románok helyesete elriseltlen, mert ez cikkek szerint ha a románok igazságot keresnek, börtönbe vetik, ha panaszkodnak, kiganyolják őket; elárják előlük a lehetőséget, hogy mitvehessenek magukat.

De a kik ismerik a viszonyokat, belátják, hogy ez nincs így, azok is gondolkozba esnek a cikkek felett, melyeknek állításait sok román elhisi a azok nyomán megtanulja gyűlölni a magyarokat.

Nálunk Magyarországon minden polgárnak egyenlő joga van, legyen az magyar, román, német vagy bármilyen nemzetiségű, elég sok román mégis hontalannak érzi magát, elnyomtatásról panaszkodik s idegen népek közt kíván magának barátokat szerezni. Kéri, ho y a kik ilyen szellemű cikkekkel írnak, nem látkébe be, hogy azokkal igaztának a a népet gyűlöltre szítják a magyarok s az állam ellen. S mi indítja az ilyen Barciannu-féle embereket ekként cselekedni? Nem az, mintha csakugyan el lennének nyomva, jogaikban sértve, vagy bármi módon megrovíditva. Nem az, hanem az onás, hogy magukat feltölják, vagy hogy valami zavart csináljanak, melyben aztán kegyelmesen hálaazhatnak a cikkeknek.

Örömmel konstatalja, hogy nagyon sok román van azért, kik nem hisznek az alpróftáknak s kik bírnak elég intelligenciával és képességgel ahhoz, hogy a helyzetet felismerjék. Mivel azonban hívo is akad, az államnak, de minden egyes polgár is köteles ennek elejét venni.

Ezután a kir. ügyész áttért az inkriminált cikkek ismeretására, kimutatva, hogy csakugy hemzsegek azok az igaztó államellenes kifejezésektől Broiannu beszél az 1789. évi francia forradalomról. Azt állítja, hogy a kormány, az állam elkeserítette a népet s ez szulte a forradalmat Magyarországon a románok vannak úgy, mint a francziák, s így nem esoda, ha forradalom út ki.

No hát ehhez az állításhoz nem kell kommentar. Ha ebb-n sincs nyílt felhívas az igazsagra, forradalomcsinálásra, akkor semmiben. Nyíltan kimondja, hogy a románok az őket leigázó magyarokkal szemben csak a teljes szakítás, vagy a forradalom között választhatnak, a mi egyenes felhívas szakadásra, fegyveres ellentáásra. Ha el vannak nyomva s az oláhok, miért nem használnak orvoslásra törvény által megengedett eszközök az igaztás helyett?

Szükséges, hogy az ily igaztók, kik a békés népet jöformán a fegyverig viszik, bűnhődjenek. Bűnhődjenek, mint azt az állam tekintélye megkívánja s a büntető-törvénykönyv elrendeli. A büntetés joga az esküdtzék kezében van. Azt hiszi, eég egyszerűen az igazságra hivatkozni, midőn kéri az esküdtzék, hogy az inkriminált cikkek szerzőjét a magyar nemzet ellen elkövetett igaztás miatt mondják ki vétkenek, hogy ily-után érdeme szerint elbanjon a törvényesék.

A védbeszéd.

Brediceanu Koriolan, a híres román agitátor, lugosi ügyvéd, vállalta el a vádlott védelmét.

Bűnhődjék, ki azt cselekedte, mit a kir. ügyész mondott, — kezdte beszédét nagy hangon. — Bűnhődjék, de az ő véleménye szerint vedence nem fog bűnhődni, mert nem igaztók a magyarországi s az állam ellen. A kir. ügyesnek az inkriminált két cikkből ki kellett volna mutatnia, melyek azon faktumok, melyek alapján vedence a magyarok ellen gyűlöletre igaztá volna testvéreit. Ily faktumokat ő nem lat a cikkekben, de nincsenek is benne.

Atán osztálni kezdett. Es sajtópernél eszébe jut Deák Ferencnek Wessely István írásától levélnek egyik pass-

*) Szerb egyházi férfúttól vesztők s sorokat, melyek minden kétségget kizárólag illusztrálják, hogy mind bal is taláiban léte meg, egyik-másik ellenséki lap a Mihály metropolita és a Román Miron közötti édvölzet-váltást. A szerk.

szusa, mely így szól: „A magyar nemzet az előélet sorozatból kétélekedő soha kibonakozni nem fog. Most is az előéletben alapítják a vad, mert az előélet alapja a politikai üldözés.

Véleménye szerint védené-e nem intézett egyes felhívást nemzetközre, hogy gyűlölködjék a magyarokat a ne engedelmességnek a magyar törvényeseknek. A cikkében nincs semmi, a mi gyűlöletet keltett, mert védené arra szólította csak fel a románokat, hogy a békét tartsák torn, jó akaratú apójak a törvényt tisztelik (Derülttség.) Ha ezt a kir. ügyész igazgatásnak lája, mind akkor a p p o n y i és Horváth Gyula cikke, melyekből védené inkriminált cikkeket megosztani? Hja persze, ezek magyarul vannak írva és nem román nyelven, román nyelven jelentek meg. Vagy csak magyarul szabad ilyen tényeket elkövetni? A román nem tarthatja ki anyanyelvén érzelmeit, politikai gondolkodását?

Sierinte az inkriminált közművek gyűlöletet nem kelthettek egyáltalán, mert arra nem alkalmasak. Mutatja az eredmény. Felhívja a kir. ügyészt, állítson elő csak románit is, kiben a cikkeket miatt a magyarok ellen gyűlölet támadt. Mutasson csak egy passzút a közleményekből, hol a magyar nemzet nevében van megnevezve. A „N a s o e r a D o m n u l i” az egész európai helyzetre vonatkozik, nem Magyarországra. A sértő kifejezések nincsenek összefüggésbe hozva a nemzettel, csak a jelenlegi kormányrendszerre és az általános politikai viszonyokra vonatkoznak, amit a p p o n y i gr. is megírta a p p o n y i azzal végezi cikkét, hogy „Ebredjünk!” Ha védené illesztette volna ezt védené e cikké végre, a kir. ügyész hallotta volna a románok fejeverit e örömi trombitáit: harogni is. Azonkívül nem használ előlétes kifejezések, mint a p p o n y i Albert a „Budapesti Tagblat”-ban s Horváth Gyula a „Nemzet”-ben. Ugy látszik, a kir. ügyész az emlegetett jogegyenlőséget nem tartja szem előtt, mert csak a román nyelven írt cikkeket talál igazgatás, míg a magyarban nem. Hivatkozik aztán az „Egyetemes”-re, mely azt mondja, hogy a nemzetiségi igazgatások alvó titkát Tiszta Kálmán korupcionális és zsaroló rendszerére újból felvilágosította.

A nemzetiségi törvényt szerinte kár volt alkotni, mert nem tartja be. Ezt komoly magyar emberektől hallotta. Abban is van valami, hogy a kormány elnyomja a román kultur-egyesületek alakulását. Például felhozta Kolozsvárt, hol a román fiatalok önképző közét akart alakítani, ezt azonban a miniszter nem engedte meg. Faceton szinten alakítani akartak román olvasó-egyletet. Elkérték a magyar-olvasóegyletnek már megöröszített slapszályait, azt szóról-szóra lefordították s felküldték az akkori belügyminiszterhez Baross Gáborhoz, ki azt nem hagyta jóvá s nem engedte megalkotni az együletet.

(A közönség zaja) A közönség zaja s felkiált: Eljen Baross Gábor! Előkfigyelmezteti a hallgatókat, hogy a tárgyalás menetét közbeszóval ne zavarlak, különben kénytelen lesz termet kiirtetni. A csend helyreáll.

Bredicannu ne baklövés benyomása alatt az eljenzők felé fordul s így szól: Nos, mit szólnak volna a magyarok, ha a Bachszi-zema alatt így jártak volna, mint a faceti románok? (nyugosan) Pált volna, feljajultak volna. (Nagy mosás.) Így tettek a románok is. Isten menesse meg a magyarokat, hogy valamikor így járjanak, mint a románok. (Derülttség.)

Aztán beleolvotta beszédébe két ízben is K o s s u t h nyilatkozatát Magyarországra előhatalásra, a politikai egyenlőségére s a szerzők megvezetgethető voltára nézve. Szerinte minden komoly politikának meggyőződése a magyarok és románok közti jó évetetés, barátság, egyesülés, a mi léteznél fog.

Majd a vádlevelét vette bonozkés alá s bizonyította, hogy a második cikk H o r v á t h Gyula cikke után van fordítva. Mindjárt olvasni is kezdett belőle egy passzút a „N e m z e t”-ből, azonban az előzők ezt betiltotta neki, mivel csak a p p o n y i cikkét osztotta az iratokhoz. A védő szíval vigasztalta magát, hogy az a lap úgy is az esküdték kezébe került ott majd megnézhetik.

Ezután tovább beszélt az inkriminált kifejezésekről. Véleménye szerint nem minden nép ol: a mi a francia, hogy miad-járt fordítalmat osztáljon. Pláne a művelődés legelső fokán álló románok.

Most aztán a fiskális ur egy kis ellenmondásba keveredett, dumagyal. Megfoghatlan előtte, hogy román cikke k e k alapján véli feltálni a kir. ügyész a románok érzelmeit a magyarok irányában s azt határozott gyűlöletnek nevezi, holott arról a románok mit sem tudnak. Mindjárt utána meg oda nyilatkozott, hogy elnyomatásról más román politikai hírlapok is beszélnek, ez a közvélemény beszélné, a faktor, az irányadó. Így hát a miniszter szívesen a kir. ügyész k i r a l y i ügyészségnek azt állította, hogy a románok nem elégedettek a közvéleménnyel. Előítélet alapján azt akarni, hogy az igazság mondassék ki, szándékos igazságtalanság, es esetben pedig a nép bizalma, biztonysága s az állam szilárdasága veszélyeztetve van. Ha a jogegyenlőség s a törvény nem tartják tisztelben, az a legnagyobb igazság az állam ellen s ha az állam követel igazságtalanságot, önmaga igazat maga ellen s így bukni kell. Végül emlegette az ő hazafiaságát, védené a tisztességét meggyőződését a kérte az esküdtéket, hogy védené ezt mintsek fel a vad alól.

Az ítélet.

Erre az esküdték visszavonultak s rövid tanácskozás után S i m a y István s következő verdiktet hirdette ki:

nak keseredve a magyarok ellen, azt legjobban mutatja a most elmondott védekezés. De hogy miért van ez az ekkesedés azt nem tudják a románok sem. De azért ennek mindig atyafiuksa beelőnti skarjára a magyaros elleni gyűlölet csatáját. Itt van a vádlott, a ki tisztán beszél magyarul, de meltségén alulnak tartja annak az országának a hivatalos nyelvét használni, mikor bírái előtt áll, a melyben született. Ez nem ekkes-rede? Ez nem gyűlölet? Ismételtén f-nnt rja a vádevélemben elmondottakat. Ubuszonkét év óta működik az igazságszolgáltatás terén s ez alatt mindig azt tapasztalta, hogy a törvény alkalmazásánál nem ismernek se magyart, se román, csak büntet, vétkést s azt büntetik egyaránt, legyen barmilyen nemzetiségű Ninos nemzetisége a kulturának sem, mert a román képezheti magát egyetemeken, nem székessé neki speciális román tanintézet. Hogy a kormány nem enged olyan faoseti román egyleteket megalakulni, annak az az oka, hogy a románok olvasás, társalgás örve alatt gyűlölkösz a vádlottal hasonló gondolkosó urak azt beszélnek meg, mint egykeznek őket elnyomni a magyarok. A védő mindenáron a p p o n y i r a és H o r v á t h r a akarja rákenni a lázítás vádját s így purifikálni Barciannu t. Na, szépen megköszöné a p p o n y i t, ha hazafiaságát összehasonlíthatná a vádlottal. (Derülttség.) A p p o n y i cikkeivel javítani akarta a viszonyokat, arra célzott s nem a lázításra. A vádlott egyszerűen nincs megelégedve a magyar koránnyal, nem is lenne bár ki ille ott ha csak — önmaga nem. (Derülttség.) Azt határozottan tagadja, hogy a magyarok a románok iránt előlételettel viselkednek s hogy művelődésüket gátolják, az is merő ráfogás. Ha Barciannu úgy fordította volna le a cikkeket, mint azt a p p o n y i megírta, s nem forgatta volna össze, nem lett volna bele gyűlölkösz, sértő kifejezést a magyar alkotmány ellen, esse azába se jutott volna öt senkinek perbe fogni így a Miatyánkat is át lehet fordítani olyan formába, hogy az nem lesz imádás, hanem sértések lárháza. Akarmint esztűjk csavarjuk is a dolgot, ezen ízelmek oly viszonyokat szűnek, melyek megittirni nem lehet. Újúló kéri, hogy az esküdték mondják ki a vétkést s itéljék el a vádlottat, mert megérdemli:

Bredicannu Koriolán nagy komolyan kijelenti, hogy a kir. ügyész vizezoldre beszél, a mit nem tart összeegyeztethetőnek komoly állásával. Aztán elkezd beszélni magáról, hogy neki a politikában leg-alább is ötvenszer akkora praxisa van, mint a kir. ügyésznek. Végül védené a tartatlansága mellett érvelt s öt felmentést bírt.

A vádlott magyarul beszél.

Barciannu János szintén felajlolt, hogy védelmezze magát. Tartott egy jó félórát román diktóziót az esküdtékhez, kik, mivel nem értették, nézték a hallgatókat, meg a sárpa padot, melyben ültek. Pedig a szegény vádlott ugyanancsak gesztikulált. Mikor legjobban tárgyalni voltna, felkapta maga elől a „Nemzet”-et s abból Horváth Gyula cikkét kezdte olvasni a legtisztább magyar kifejtéssel. A közönség juroca ízelmek szaladtak keresztül ezen a nem várt változáson. Az elnök azonban közbeszólt:

— Kérem azt nem engedhetem meg, hogy a cikkeket, mely az iratokhoz nem csatoltattak, felolvassa vagy abból nyenformán idézzen.

— Az is jó! — válaszolt a vádlott im-mét r o m á n u l s folytatva védekezését románul tovább. Egyszer csak meghajította magát az esküdték előtt leült s megtört a zsebkendőjével kövér nyakát, a mi annyit jelentett, hogy mondaválóját bevégezte. Ide-jen is volt, mert fiskális nagyon türelmetlenkedett már s ugyancsak rangatta hatulról a vádlott szalon-kabátját, hogy hallgasson el.

Ekkor aztán előállott P l o p u György dr. tolmács s röviden elmondotta, mit akar a vádlott. Barciannu t két különbe körülmény kéztette az cikkeket megírására. A gör. kel. karácsony és újév. Beismeri, hogy a jelenlegi kormány ellen nyilatkozott, mert nincs vele megelégedés sem ő, sem a románság. A büntetésétől nem fél mert a közérdek miatt lépést nyitvánosság el. Azt is beismeri hogy Apponyi gr. el-ellett kis pont, de az ő irányaszméje tett neki. Hivatkozik Aradváros polgárra, kikből az esküdtészek megalakult s kéri, hogy mintsek fel a vad alól.

A kérdőpontok.

O t t r u b a y Károly kir. törvény-széki elnök könnyen átérthető, tömör motorban reasummálta a tárgyalás eredményét s aztán feladta a kérdéseket a következőkben:

E l s ő k é r d é s: Megvannak-e az esküdték gyűződve arról, hogy a „Luminariu” 1888. január 5-ki számában köz-zétett inkriminált cikk szerzője Barciannu János?

M á c o d i k k é r d é s: Megvannak-e az esküdték gyűződve arról, hogy a „Luminariu” 1888. január 12-ki számában köz-zétett inkriminált cikk szerzője Barciannu János?

H a r m a d i k k é r d é s: Foglaltatik-e az első cikkben nemzetiség elleni igazgatás vétsége?

N e g y e d i k k é r d é s: Foglaltatik-e a második cikkben nemzetiség elleni igazgatás vétsége?

Ö t ö d i k k é r d é s: Vétke-e a vádlott az első cikk által nemzetiség elleni igazgatás vétségében?

H a t o d i k k é r d é s: Vétke-e a vádlott a második cikk által nemzetiség elleni igazgatás vétségében?

Az ítélet.

Erre az esküdték visszavonultak s rövid tanácskozás után S i m a y István s következő verdiktet hirdette ki:

A z e l s ő k é r d é s e n I g e n, I n e m
A m á s o d i k „ 10 „ 2 „
A h a r m a d i k „ 7 „ 5 „
A n e g y e d i k „ 7 „ 5 „
A z ö t ö d i k „ 5 „ 7 „
A h a t o d i k „ 5 „ 7 „

E szerint Barciannu János, — dacára annak, hogy az inkriminált cikkeket az esküdték a nemzetiség elleni igazgatást be-igazolva látták, — a vad és következményeinek terhe alól felmentették.

A jelen volt hallgatók román része erre elkezdett s z e t r e a s z k á z n i, ezt azonban csakhamar tulharsogta az a b o z u g l e v e l e l k i á l t a s é s a k ö z ö n s é g t u l y o m o n a n n a g y r é s z é n e k s z ö n n i n e m a k a r o p i s s z e g é s e.

A mily örömet szült egyik részről a nem várt verdikt, olyan lehangoltságot okozott a másik részben.

Barciannu reszketre lépett az esküdték elős magyarul néhány közönszót mondott. Aztán ügyvédjeivel gyorsan eltavozott a tárgyalási teremből. A 70 frt eljárási költséget az államkincstár fizeti.

Az esküdtészek ítélete csakhamar kitört a közönség körébe. Az egész városban csak a sajtóperrel beszéltek s ugyancsak elitették a különös verdiktet.

Tárgyalás vége délután fél 1 órakor.

Közönség.

Budapest, július 30.

Telesi Géza gróf a rekonstruált Liszabakabiet belügyminisztere, szelid, minden lármas föllépéstől idegenkedő természetű. Ha tudni akarjuk szándékát, működését, nyomon kell követni és személyesen megfigyelve regisztrálni, mert ő maga majdnem szűzes fölényekkel tartózkodik a nagyonia nyilvános szerepléstől. Nem mintha barátja nem lenne a nyilvánosság, a parlamenti ellenőrzésnek és közvéleménynek, — ellenkezőleg, Telesi Géza egészen a Telesi László iskolájából való, ama nagyon korán elköztözött demokrata szellemű, mely Tiszta Kálmánt is, Magyarország, sőt az egész kontinens legparlamentárisabb államférfiát inspirálta tüneményes politikai pályafutásán. Csak hogy nem akarja, sőt éppen nem szenvedni, hogy a közvélemény mint valami falusi dobos járjon előtte s a bámezközdő világunk folyton hirdesse: itt jön, itt megy a miniszter, est tette, azt fogja tenni a miniszter!

Telesi Géza gróf oszondben szeret dolgozni, de dolgozik szerényen, kitartóan, állaúdóan, alaposan. Teljes tudatával bír az óriási nagy feladatnak, melynek megoldására vállalkozott. Szende, szelid természete dacára vállalkozott az épp ly nehéz, mint magasztos misszióra, Magyarország közigazgatásának államosítására.

Jól tudja ő, mily mélyen fekezi hunsunkban a muniopalizmus, hogy nagyon sokszor fog kelleni az elevenbe vágni. Számot vet azzal, hogy sok jalkiálta fog hangzani, sok sziv fog gyűlölettel elteni az operatív ellen, sok ókol fog ellenségesen össze-szorítottatni. Oly jóságos, érő sziv mellett, minő az övé, valóban rendkívül áldozat az, melyet a hazának hozott, midőn mégis áltogadta a misziót.

Egy feltétele azonban kikötött: az állakulások nem szabad hirtelen, dogmatikus ridegséggel s kíméletlenséggel megtörténnie, hanem inkább lassan, lehető kíméletesen és a különleges nemzeti sajátások leltimereletes respektálásával kell annak végre mennie.

A közigazgatási hivatalnokot kinevezésének belövatala az a momentum, mely a léteződő nagy reformnak megadja a jellegét, de es úgy korántsem meríti ki a ozébe vett óriási mlt tartalmát. A közigazgatás reformjának ugyani nem dogmatikusnak, hanem etnikának, az egész lényegét áthatónak kell lennie. Törvények egész sora lesz az, a mi az új közigazgatást, annak totalitásban körülkeríti. Es a mi már meg van kezdve. A legnagyobb oszondben meg-tett balatonfűredi ut, valamint a fővárosi körhész legújabbban történt vizsgálata már egy-egy szem ama tanulmányosok lán-csában, melyeket Telesi Géza elöllel tesz, hogy előlétesse a talajt a jelentőséges vé-téshez.

Körülvéve egy válogatott egészségügyi torzakartól, utazik Telesi az országban: a közönség s z e g y a z a m i t mindenkülözt tesz gyakorlati tanulmánya tárgyává és nyilván a közegészségügynél lesz megkezdve a nagy reform-mű.

Igen helyesen. Ha a régi világból csak e mondását: „szép testben szép lélek lakik”, némileg tan meg is lehet támadni, de azt semmiesetre sem, hogy egészséges közigazgatás csak egészséges lakosságnál létezik. Egészségügyi tekintetben két év-tized óta igen sok intézkedés történt s tagadhatatlanul történt is sok, de semmiesetre sem elég. Még itt a fővárosban is gyakran sok a megromló való, hat még a vidéken!

Már pedig a nép egészsége a legnagyobb kincs hazánkban, drágább, mint minden virágása földmívelésnek, kereske-

delomnek, iparnak, közlekedés- és műveltségnek. A mostani időkben, mikor az önfenntartás kötelessége különösen velünk magyarokkal szemben a legmagasabbra oigaz-zott követeléseket emeli, az egészségápolás éppenséggel kardinalis pontja fennállításunk föttételeinek. Egészség nélkül nem közpöl-hető a nemzet ereje, szaporodása. Számra ugyan oly gyönge nemzet vagyunk, hogy ha azt akarjuk, hogy ellenálási erőnk a velünk szembenálló ellenséges elemeknek megfelelni tudjon, ugy igen egészségesnek kell lennünk, akkor nem szabad, hogy folyton hagyjuk és béluhut tizedejük né-pünkét, himió és szembajok és görvély osuítják el s fogyaszassak szép fajunkat. Hogy Telesi regnerozatokat a közegészségügy kiegészítésével s lehető tökéletesítésével akarja kezdeni, az igen szerencsés eszme; itt igazán helyén van e banális mondás: „földolg az egészség!”

Es így reménykedve, de titólmesen várjuk közigazgatásunk áipítését. Meg vagyunk győződve, hogy az új belügyminiszter vezetése alatt kíméletesen, de logikailag és alapos n less fogatosítva a reform, hogy Telesi az autonómia nem megszorítási, hanem támogatási akarja. A kinevezett hivatalnok nem arra lesz hivatva, hogy elnyomjon, hanem hogy védje, támogassa az autonómiát.

A reform nem chab on, nem külföldi minták szerint fog történni; minden por-cikájában a nemzet genius-ának megfelelő, magyar lesz. Ezért keszeskodik az európai-lag művelt s emellett köteletesen magyar valója Telesi Géza grófnak.

KÜLFÖLD.

A francia választások. A vasárnap választások vég-eredménye már körülbelül ism retes. Legújabb távirataink s erint meg-választott 761 köztársasági, 497 monar-chista, 161 helyen pótválasztás lesz. A köztársaságiak összesen harminzhárom szavot vesztettek. Ellenben Boulanger, a kirovalami négyes sz helyenszavastak, csupán tizenkét helyen van a szta tot meg. Es ez a vasárnap szavazás egy-tilen kimagasló jellemvonása. A köztársaságiak vezetése nem oly lényeg-es, hogy komolyan latba ehetnek, amhárr a monarchisták természetesen ugyan zajt csapnak vele. Tényleg azonban ezen gyű-zelmeiket legintább oly megyékben aratták mely k gyűlöletén eddig is többségben voltak. Egyetlen egy oly megyében, mely ed-dig a köztársaságiak volt, vergődtek ezut tal hatalomra. Ez Lis-et-Villaine megye: Jövöre tehát a kilenczven megyegyűlés kö-zül hetvenötben lesz a többség köztársasági, tizenötben pedig a köztársaság ellen-ségei, monarchisták és boulangisták viszik a döntő szót. Ez azonban a köztársaságiak óriási majoritásával szemben vajmi keveset jelent. Erthető tehát, hogy a republi-kánusok nagyon meg vannak elégedve s élénk elismeréssel nyilatkoznak Constán-belügyminiszterről, ki a vasárnap harozot előlétesítette s oly sik-re: befejezésre juf-ta-ta. A legújabb események csak buzdítást szolgálhatnak arra, hogy a kormány Boulanger ellen a törvényeszi eljárást teljes erőlyel folytassa s a szettesse. A közvéle-mény magaviselete osakugyan azt bizonyítja, hogy a tábornok ellene aközio nagy benyomást tet. Ez okból most oda tře-kednek, hogy a szenátus, melyet csak le-het, megkezdje a pör tárgyalását s hogy hozandó ítélete még a képviselőválasztások előtt jogervényre emelk-djék. Akkor az-tán Boulanger még jelöltnék sem lesz föl-léptethető, a mint a megyebizottsági pótválasztásokban sem lehet már re: szavazni mert akkorra politikai jogsi fel lesznek függesztve. A boulangista lapok a vasár-napi vereséggel szemben még nem merték állást foglalni. E helyett nagy önteltséggel sorolják fel ama helyeket, a hol Boulanger csakugyan győzött. Ezek leginkább nagy városok, hol sok az elégedetlen, a kétes elem. A vereséggel még nagyobb baj az, hogy a boulangisták k p é n z e f o g y a t t á k a n v a n. Leglább azt hirdetik a párisi lapok s ha a hir igaz, ak-kor minden választás szent szent az egész boulangizmus vétséghez közeledik. Csak hogy nehézh elhinni, hogy azok kik Boulanger hoz sz idő óta oly dusok elláttak pénzzel, most a döntő pillanaton, a képviselőválasztások kö zöbén oserben fognak hagyni. Ez ellen bizonyít az is, hogy a part csakugyan fizeti mindazon állami tisztviselőket, kiket boulangista érte meik miatt elosaptak. Ezek száma pedig már is tetemes.

Krétai lázadás. Kréta a kor-mányzójt visszahívta a Konstantinápolyba. A krétaik hat tsgből álló bizottságot küldenek Konstantinápolyba, hogy a portával az engedelmesség tárgyalás alkudozzál. A bizottság tagjai közt négy keresztény és két mohamedán van.

A Reuter-ügynökség jelenti: Hétfőn este minisztertanács volt a szultán elnöklöte alatt, melyben elhatározták, hogy újabb bizottságot küldenek Krétába. A bizottság tagjai: Biza a basa, janinai kormányzó, Dzsavád basa, Torokország volt osztinjei képviselője és Ghialli bég. A bizottság rendeltet kapott, hogy induljon rögtön Krétába. Elhatározták továbbá, hogy nyolcs zászlóalj katonaságot haladéktalanul Kréta szigetére küldenek s ezenkívül a már ott levő tíz zászlóalj kereteinek kiegészítésére megfelelő számú legénységet rendel-nek oda.

A „Standa”-rd-jelenti Konstan-tinápolyból, hogy N e l i d o v a császfől

határozott parancsot kapott, hogy a krétai kérdé s b é k é s m e g o l d á s á r a törekedjék.

Tekintve a krétai savarok a t. Franciaország, más hatalmak példájára, két h a j l o t küld oda a francia alattvalók védelmére.

LEGUJABB POSTA.

— Orosz-dán szövetség. A „Dagens Nyheder” felhívatlos lap azon hiro, hogy a dán-flotta szeptemberi gyakorlatin az orosz csári párt Kopenhágába visérő orosz hajórajt is rést fog venni, szoktlan feltűnést kelt. m-rt e körülményt ama legutóbb fölmerült verzió megerősítése gyanút ve-kintik, hogy Dánia és Oroszország között szövetségi szerződés létesült.

— Olasz aggodalmak. A francia határról azt jeleltik Rómába, hogy az Olaszország felé vívő francia va utvonalak meutlen levő pályaudvarokon sok ágyú s löszér van szeszeho d'va s egyáltalán minden intézkedés megtéve, hogy pár óra alatt egész testet lehessen a határon átszállítani.

NAPTAR.

Augusztus 1. Csütörtök. Róm. kath. naptár. Vasas az. Péter Prot. naptár: Vasas az Péter. Görög-orosz naptár (július 30) Illés próféta. Nap kel 4 óra 30 perczkor, nyugszik 7 óra 32 perczkor. A „Kölösey Egyesület” könyvtára (8-badság-tér 1 sz.) a közönségek rendelkezésére áll kedden és szombaton d. u. 8-4 a pénteken 11-12 óra között.

Az

„ARADI KÖZLÖNY.”

(Megjelen mindennap.)

Előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre . . . . . 12 frt — kr
Fél évre . . . . . 6 „ —
Negyed évre . . . . . 3 „ —
Egy hóra . . . . . 1 „ —

Vidékre ezétküldve:

Egy évre . . . . . 14 frt — kr
Fél évre . . . . . 7 „ —
Negyed évre . . . . . 3 „ 50 „
Egy hóra . . . . . 1 „ 30 „

Kérjük lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése június 30-ig még nem lejárt, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében kunnakadás álljon be.

Arad, 1889. július 25.

Az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala.

HIREK.

ARAD ÉS VIDEKE

— Albrecht főherczeg, kinek érkezését Aradra e hó 4-re jeleztek, mint a budapesti lapoknak sürögnyik, Nagyszomben betegen felszik s így a keddre kitűzött csapatszemia és diszebed elmarad.

— A Szentháromság-szobor bizottsága tegnapi délután 5 órakor S a l a z Gyula polgármester elnöklöte alatt ülést tartott. Az ülésen a bizottság elfogadta özv. F i s c h e r János aradi sirkórártáros ajánlatát és tervezetét. A szobor 6300 frtba kerül, kikötöttik azonban, hogy négy sarkára Szent István, Szent Imre, Szent László és Szent Gellért szobrai helyeztesse-nek el. A tervet a bizottság a kösgyűléshez terjeszti be elfogadás végett azzal, hogy a szobor helyét maga a kösgyűlés határozza meg.

— Aradváros iskolaszéke” rendkívül ülést ma, osztörtökön délután 5 órakor tartja meg az általunk már közölt tárgyeozot szerint. Az érdekes tésere ismeltelt felhívjuk az iskolaszék tagjainak figyelmét.

— A debreczeni delegyület aradi hangversenyének anyagi eredményéről a köv-ekező részletes kimutatást vetltek: Az EMK-javára Aradon 1889. július 29-én a debreczeni dalárda által rendezett hangverseny jövödelmének kirutatása. B e v é t e l. Eladott 595 drb 50 kros belépti jegy, a mi kitez 297 frt 50 krt. Felülisítotték: Fábian László főispán 2 frt 50 krt, Fábian Lajos dr 1 frt 50 krt, Szondi Géza 1 forintot, Barabás Béla dr. 2 frtot, Barkó Ferencz 1 frtot, Mandl Vilmos drb 50 krt, Straih Ferencz 50 krt, Czezil J. 50 krt, N. N. 50 krt. Ez összes bevételet 307 frt 50 krt. K i a d á s. Nyomatványokért 14 frt 50 krt. Hirdetmények kiragasztásáért: 2 forint Rendőrmesternek 1 frt, 12 drb tisztel-jegy 6 frt. Hordároknak 50 krt. Utlagosan felmerülhető kiadások fedezésére a debreczeni dalárda pénztárnoka által az EMKE aradi főlkja pénztárának hagyatott 5 frt Összesen 29 frt. Levonva ezt a bevéteiből maradt tiszta jövödelem 278 frt 50 krt. A 278 frt 50 krt. V á s á r helyi Béla elnök utalványára M á r l Endre, a debreczeni dalárda elnökénel nyugtájára az EMKE aradi főpénztárog Titusz Józsefnek, a debreczeni dalárda pénztárnokának kifizette. Arad, 1889. július 30. Ifj. K r i s t y ó r y János, min Aradmegye és Aradváros EMKE főlkjánál őpénztáros.

